

PITTSBURGH JE PRIZADET RADI STAVKE

**Delavci pri elektrarni no-
čejo sprejeti 5% zviša-
nja pri mezdi**

Pittsburgh, Pa. — Stavka delavcev pri elektrarni Duquesne Light Co. traja že 6 dni in nobenega izgleda se ni, da bo stavka v kratkem poravnana. Trgovina, industrija in javni promet počiva.

Elektrarna je ponudila 5% zvišanja delavcem, ki so pa v soboto odglasovali z 1.170 proti 553 glasovom, da tega ne sprejmejo. Njih uniža namreč zahteva 20% zvišanja.

Skoro ves javni promet je obstal in mnogo tisočev delavcev je brez dela radi te stavke. Mestni uradniki pravijo, da je mesto ustavilo dobavo vode iz mestne zaloge v kakih pol ducata predmestij.

Vseh delavcev pri elektrarni, ki so na stavki, je okrog 3.500.

Uslužbeni pri cestni železnici in busih so odglasovali, da ne bodo šli skozi piketno črto, ki so jo postavili stavkarji okrog premiz, da pa bodo delali, če se piketne straže odrekajo. Zupan Lawrence je rekel, da bo apeliral na unijo, da odstrani piketne straže od premiz in garaž, da bo obratovala poulična železnica in buvala.

Stanovanjske hiše, bolnišnice in javna poslopja imajo še elektriko, toda industrija in trgovina je zelo okrnjena. Mnogo trgovin, tovarnih in uradov je že zaprlo.

Danes in jutri bo mednarodno sodišče razglasilo sodbo

**Herman Goering in 20
drugih glavnih nacijev, bo
slišalo usodo**

Nuernberg. — Štirje sodniki po eden iz Zed. držav, Anglije, Francije in Rusije, so zaključili svojo sodbo glede 21 glavnih nacističnih zločincev, ki so začeli drugo svetovno vojno in pahnili svet v nepopisno gorje. V strogo zastraženi sodni dvorani, kjer se je vršilo zaslišanje 10 mesecev, bo danes in jutri razglašena sodba in obsojda o krivdi teh nacistev.

Kot se pričakuje bodo sodniki danes izrekli krivdo ali nekrivdo nad naciji ter vzroke, zakaj so ti nacisti voditelji krivi ali nedolžni.

Jutri bodo pa sodniki razglasili sodbo za vsakega posameznega teh 21 nacistev: smrt, zapor ali svoboda. Izvršitev kazni bo pa podeljena štirim generalom, ki so bili določeni za to od zavezniške kontrolne komisije in sicer ameriškemu Rickardu, angleškemu Walshu, ruskemu Molkovu in francoskemu Morelu.

Vedite, da pri prehodu čez cesto ne boste nikdar preveč previdni. Posebna previdnost pa je potrebna v mraku in ponoči.

Francoski načrt za mejo je bil odobren

PARIZ. — Politična komisija mirovne konference, ki je imela odobriti ali zavreči predlagani načrt za mejo med Jugoslavijo in Italijo, je sprejela načrt, kot so ga odobrili ministri štirih na priporočilo Francije. Jugoslovanska delegacija je v soboto zaradi tega ostro protestirala ter izjavila, da Jugoslavija ne bo podpisala mirovne pogodbe ter da ne bo vzela svojih čet iz Istre.

Komisija je porazila protest jugoslovanske delegacije. Ameriški senator Tom Connally iz Texasa je vstal in v ostrih besedah napadel jugoslovansko delegacijo, češ, da njih grožnja ne bo oplašila nikogar. "Radi ta-

kih groženj se nikomur ne tresejo hlače," je izjavil senator Connally.

Francoski predlog glede meje med Jugoslavijo in Italijo je bil pri komisiji sprejet z 12 proti 5 glasovom. Jugoslovanska delegacija je predlagala, naj se vsa zadeva pošlje v pretres nazaj ministrom velikih štirih. Ta predlog je bil poražen z 13 proti 6 glasovom.

Ameriška delegacija je predlagala, naj Jugoslavija sprejme celoten načrt ali pa nič. Predlog je bil sprejet z 11 proti 8 glasovom. Ker predlog ni dobil dvotretjinske večine pri komisiji, ga mora zdaj odobriti vsa konferenca.

Proti temu, da bi se načrt zaradi meje poslal nazaj ministrom štirih, je bil tudi ruski delegat Andrej Višinski. Toda pri tem je pa padel po senatorju Connallyu, ker je ta nazval Jugoslavijo kot nedemokratično.

Senator Connally je izjavil, da če Jugoslavija ne bo podpisala pogodbe z Italijo in sprejela načrtov glede meje, kot bo odločila večina na mirovni konferenci, potem bodo Zed. države zahtevale, da Jugoslavija ne bo imela nobenih pravic do vojne odškodnine od Italije. Jugoslavija namreč zahteva od Italije \$1.300.000.000 za vojno odškodnino.

Grožnja, da Jugoslavija ne bo

podpisala mirovne pogodbe z Italijo, je izjavil Edvard Kardelj, ki je rekel: "Jugoslovanska delegacija nima nobene druge izbire kot da izjavi v imenu svoje vlade, da ne bo podpisala mirovne pogodbe z Italijo in da ne bo vzela svojih čet iz severno-zapadne Istre, ako bo končno veljavno določen francoski načrt za mejo."

Po francoskem načrtu bo dan namreč ta del Istre Italiji.

Mirovna konferenca mora do 15. oktobra končati zasedanje, zato zdaj hiti z delom. V italijanski pogodbi je neresenih samo še 10 točk, toda 3 od teh se tičejo Trsta in njegove države.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

V bolnišnici—
Mrs. Olga Benčić iz 16116 Grovewood Ave. se nahaja v Mt. Sinai bolnišnici, kjer je prestala operacijo. Nahaja se v sobi št. 107 v drugem nadstropju, kjer jo prijateljice lahko obiščejo.

K molitvi—
Članstvo društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ naj se zbere nocoj ob 8 v železovem pogrebem zavodu na 152. cesti, da se poslovijo od pokojne sestre Caroline Opalek. Istočasno naj pride k molitvi tudi članstvo društva St. Clair Grove št. 98 WC.

Prva obletnica—
Jutri ob 7:15 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega Josipa Krnc v spomin prve obletnice njegove smrti.

V par tednih bo nekaj boljše glede mesa

V Greater Clevelandu je kakor drugod po deželi še vedno veliko pomanjkanje mesa. Predsednik Truman je izjavil, da OPA ne bo dvignila cen mesa in to bo morda prignalo živino na trg, ker živinorejci ne bodo mogli pričakovati boljše cen. Po zapadu je že pritisnil mraz in to bo tudi vzrok, da bo prišla živina v klavnice.

Par tednov ne bo položaj dosti boljši, toda v nekaj tednih se bo pa že nekoliko izboljšalo, prerokujejo klavnice. Mesarji pravijo, da bodo odjemalci v par tednih že dobili lahko več mesa. Ne sicer kolikor ga bodo hoteli, vendar pa več kot so ga mogli dobiti zadnje tri tedne.

Na poljedelskega tajnika Andersona dežuje na tisoče podpisov z vseh strani dežele od odjemalcev in mesarjev, da hočejo meso, ali pa bodo pri jenskih volitvah glasovali proti kandidatom administracije, to je proti demokratom.

Pred Ohio Provision Co. so se začeli zbirati že v petek o polnoči ljudje, misleč, da bodo dobili v soboto kaj mesa, čeprav je klavnica približno na steno napis, da nima nič mesa. Kakih 800 oseb je stalo v dolgi vrsti skoro do opoldne v soboto, nakar šele so se ljudje razšli — brez mesa. Kar je imela klavnica še mesa, ga je poslala bolnišnicam in dobrodelnim institucijam.

Sodišče v Sarajevu bo sodilo 3 katoliške duhovne, ker so držali s četniki

Belgrad. — Titova vlada je postavila pred vojaško sodišče v Sarajevu tri katoliške duhovnike, katere so obtožili sodelovanja v Mihajlovičevimi četniki in propagande proti Titovi vladi. To je vsa njihova krivda. Imena obtoženih niso dali v javnost.

V Zagrebu nadaljujejo s pripravi za sodno obravnavo proti nadškofu Alojziju Stepinacu in 18 drugim obtoženem, med katerimi je 12 katoliških duhovnikov.

Akron dobi železniško postajo

Akron, O. — Erie železnica bo zgradila novo postajo na S. Broadway cesti, med Exchange in Buchtel avenijami.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

(Nadaljujemo iz zadnje številke z govorom D. Jovanica)

GENERALI IN ZAPRAVLJANJE—
Jovanovič pravi dalje, da nima nič proti armadi, toda niso mu všeč generalne uniforme polne zlata in našivov. Vse se vozi v luksuznih avtomobilih, vsi hite, da bi uživali med tem, ko ljudstvo komaj živi. To neljudsko postopanje visokih glav mu ni všeč. Te zapravilice ljudskega denarja imenuje: "novi veliki kani."

KRITIZIRA DIPLOMACIJU—
Nihče, pravi Jovanovič, ne zapazi v Moskvi jugoslovanskega poslanika, ker nima tam tudi nikakega dela. Moskva se sedaj nahaja v Belgradu. To se pravi, v zunanjem svetu govori za Jugoslavijo samo Rusija.

KMETIJE V SKRBEH—
V nadaljnjem govoru je rekel Jovanovič, da srbski kmet molči in je v skrbeh. Lepo je, da se zemlja razdeljuje med kmete, toda kmet se zraven boji, da mu bodo vzeli še njegovo zemljo, ker se vedno več govori o kolektivizaciji. Vse hočejo po-

vzeti po Rusiji, pozabljajo pa, da je na Ruskem veliko zemlje, v Srbiji pa malo. Tam so lahko delali kolhoze, ko so delili veleposedniško zemljo in ker je bilo ogromno neobdelane zemlje. V Srbiji pomeni delati kolhoze vzeti kmetu zemljo. Zato je kmet skrbjen in kot pod Damoklejevim mečem. Tako se kmetu jemlje veselje do dela. Namesto, da se mu da poguma, se ga straši s kolektivizacijo.

KOMUNISTI PROTI KMETOM—
Partizani neprestano govorijo: "delavci in kmetje."

Zakaj tako, ko je vendar v Srbiji toliko več kmetov kot pa tovarniških delavcev. To pomeni, da v "ljudski" državi ne spoštujejo resničnega ljudstva. Nato je pripovedoval, kako mu je že pred leti voditelj komunistov Sima Marković odgovoril, ko sta govorila o kmetih. "Vprašal sem ga," pravi Jovanovič, "zakaj komunisti vedno govorijo 'delavci in kmetje' in zakaj ne 'kmetje in delavci'." Sima mu je odgovoril, da zato ne, ker pravimo tudi "člo-

(Dalje na 2. strani)

Pomožni clevelandski škof Hagan je umrl

V soboto je umrl v bolnišnici na posledicah operacije pomožni škof clevelandске katoliške škofije, John R. Hagan, v tem uradu samo 5 mesecev. Rojen je bil pred 56 leti v Pittsburghu, Pa. Leta 1892 se je družina preselila v Cleveland, kjer je potem nadarjeni dečko študiral. Ko je bil star 18 let, ga je škof Horstman poslal študirat v Rim, kjer je bil 7. marca 1914 posvečen v mašnika.

Od tam je šel študirat v Nemčijo. Ko se je vrnil v Ameriko, je šel študirat na katoliško univerzo v Washington. Dosegel je tri doktorate in sicer: teologije, znanstva in vzgoje ter filozofije.

Nadškof Schrembs ga je leta 1923 postavil za nadzornika vseh katoliških šol v clevelandški škofiji, kjer je vzorno deloval 23 let. Na 1. maja letos ga je pa papež Pij imenoval za pomožnega škofa v clevelandški škofiji.

Pogrebno mašo bo opravil škof Hoban v sredo ob 10:30 dopoldne v cerkvi sv. Neže. Govor bo pa imel nadškof Mc-Nicholas iz Cincinnatija.

SLOVENSKI IZNANCI SO SI
REŠILI LE GOLO ŽIVLJE-
NJE. POMAGAJMO JIM!

VAŽEN SESTANEK ZA LAUSCHETOVO KAMPANJO

Jutri zvečer ob 8 bo v Turkov dvorani na Waterloo Rd. važen sestanek zaradi volivne kampanje guvernerja Lauschte. Vsak, ki se za to zanima in ki želi, da bo guverner Lauschte ponovno izvoljen, je vabljen na ta sestanek.

Treba bo močne organizacije in pridnih delavcev za to kampanjo ker Lauschetovi nasprotniki bodo napeli vse sile, da ga porazijo. Pridite jutri večer v Turkovo dvorano, kjer bo načelnik slovenske sekcije za državo Ohio, Joško Penko, povedal, kako se bo vršila kampanja.

Nacije bodo obesili 15 dni po obsodbi

Nuernberg. — Danes in jutri bo razglašena sodba nad 21 nacija, Goeringom in drugimi. Tisti, ki bodo obsojeni na smrt, bodo obesili 15 dni po dnevu, ko bo sodba razglašena.

Čas je zdaj zopet nazaj po starem

V soboto so kraji, ki so imeli zadnjih 6 mesecev hitrejši vojni čas, pomaknili ure zopet nazaj. Cleveland je bil ostal po starem pametnem času, torej ni imel zdaj nobenih sitnosti.

Rusija svari Turke, naj se ne oborožujejo proti njej

**Rusi napadajo Turčijo, ker
je odklonila v z a j e m n o
upravo Dardanel**

Moskva. — Vse sovjetsko časopisje prinaša svarilo moskovske vlade, ki je poslala Turčiji svarilo, naj ne podvzame nobenih vojaških namenov s kako državo, ki se ne nahaja ob Črnem morju. To, da je Turčija zavrnila ponudbo sovjetske vlade, da bi Rusija in Turčija skupno upravljali Dardanele, je jasen znak, da Turčija ne mara prijateljstva Rusije, trdijo sovjeti.

Rusija dalje ponovno izjavlja, da mora imeti besedo pri obrambi Dardanel, da s tem zagotovi varnost držav, ki se nahajajo ob Črnem morju. Rusija sloni na principu, da imajo pravico govoriti o Dardanelah samo države, ki leže ob Črnem morju in nobena druga. Te države so: Rusija, Romunija, Bolgarija in Turčija.

Zato svari Moskva, če se bo Turčija še nadalje protivila temu predlogu ruske vlade in se bo potem zvezala radi vojaške pomoči s kako drugo državo, ki ne leži ob Črnem morju, bo to naravnost ogrožalo varnost črnomoških držav.

Originalno je Turčija na to zahtevo Rusije predlagala, naj bi se sestale k posvetovanju vse države, ki so ji podelile mandat nad Dardanelami in zraven naj pridejo še Zed. države. To je pa Moskva odločno zavrnila, češ, da je to zadeva samo Rusije in Turčije.

Titova vlada protestira zaradi slabega ravnanja z jug. posadko

Washington. — Jugoslovanska vlada je izročila Zed. državam novo noto. V tej protestira, ker da so ameriške vojaške oblasti slabo ravnale z jugoslovansko posadko na zaplenjenih podonavskih ladjah. Državni oddelek prizna, da je prejel tak protest, toda ne pove vsebine istega.

Jugoslovanski diplomatski viri pa trdijo, da so ameriške vojaške oblasti pred enim tednom zaprle jugoslovansko ladijsko posadko, pozneje pa da so jo poglale iz ameriške zasedbene zone v Avstriji.

Ameriške vojaške oblasti so zaplenile 167 čolnov in bark na Donavi, katere so vzele Nemcem, toda so last Jugoslavije.

NOVI GROBOVI

Genovefa Zupan

Danes ob 10 dopoldne bodo spremila k večnemu počitku številna društva eno svojih najbolj agilnih članic in uradnic, Genovefo Zupan, ki je umrla, kot smo že poročali, v petek zjutraj ob 2 v bolnišnici po nekaj tednov trajajoči boleznici.

Bila je članica društva sv. Ane št. 4 SDZ, kjer bila uradnica od postanka društva in sicer najprej predsednica, potem tajnica, zadnjih 24 let pa zapisničarka. Pri društvu Jutrarnja zvezda št. 137 ABZ je bila ob času smrti predsednica, pri društvu sv. Marije Magd. št. 162 KSKJ je bila nadzornica, pri društvu Srca Marije, samostojno, pa je bila odbornica.

Bila je večinoma na vseh konvencijah omenjenih društev. Zelo se je zanimala za nabiranje novih članic in je tako pripomogla do napredka organizacijam in društvom. Bila je vedno živahna in vesela narave.

Pokojna je bila doma iz Zatične na Dolenjskem, po domače Karletova, roj. Zaman; prvič je bila poročena Dolhar in zapuščala edinega sina Martina Dolhar. V Ameriko je dospela leta 1906. Leta 1910 se je poročila z Josipom Zupan, ki je doma iz vasi Sedmi vrh pri Kranjski gori. Dom družine se nahaja na 14110 Hale Ave. Pogreb se vrši iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo. Naj ji bo lahka ameriška zemlja, preostalih naše sožalje.

Na njen pogreb je dospela tudi Mrs. Jennie Zaman iz New Yorka.

Mary Zaletel

Po daljši boleznici je umrla Mary Zaletel roj. Korošec, stara 37 let. Stanovale je na 1063 Addison Rd. Rojena je bila v Clevelandu. Soproj John ji je umrl pred 2 leti. Tukaj zapuščala sina Johna in Roberta, mater Frances Korošec, tri brate: Antona, Williama in Edwarda, štiri sestre: Frances Habjan, Olga Slabe, Josephine Reichwein, Justine Papp in več drugih sorodnikov.

Pogreb bo v sredo zjutraj ob 10 iz Zakraskovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostalih sožalje.

Joseph Mrzlikar

Pogreb za pokojnim Joseph Mrzlikarjem bo jutri dopoldne ob 9 iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in v družinsko grobnico na Kalvariji.

Caroline Opalek

Po dolgi in mučni boleznici je umrla v St. Alexis bolnišnici Caroline Opalek roj. Jančar, stara 79 let. Stanovale je na 424 E. 160. St. Bila je vdova. Soproj angleških vojakov.

Josip je umrl leta 1940. Tukaj zapuščala sinove: Anthony, Louis, Joseph, 6 vnukov in več drugih sorodnikov. Tukaj je bivala 48 let. Rojena je bila v vasi Jalensko, fara Skočjan pri Turjaku, kjer zapuščala več sorodnikov.

Bila je članica društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ, St. Clair Grove 98 WC, podružnice 10 SZZ ter Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete. Pogreb bo jutri zjutraj ob 8:45 iz železovega pogrebnega zavoda na 152. cesti v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 ter na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostalih sožalje.

Frank Danewitz

V soboto popoldne je umrl na svojem domu Frank Danewitz, star 73 let, stanujoč na 444 E. 160. St. Doma je bil na Litvinskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1905. Delal je v NYC ter je bil zelo poznan med Slovenci. Tukaj zapuščala soprogo Antoinette, sina Johna ter hčeri Mrs. Ann Kubelavec in Frances. Bil je član društva Waterloo Comp št. 281 WOW. Pogreb bo jutri popoldne ob 2 iz Svetkovega pogrebnega zavoda na Whitehaven pokopališče.

Vinko Vidrih

V Ontario, Kanada, je umrl v soboto zjutraj Vinko Vidrih, star 35 let. Imel je trgovino z grocerijo in mesnino. Doma je bil iz Zed. vasi pri Dobrem polju. Zapuščala žena Tili roj. Drečnik, katere oče Anton Drečnik stanuje na 76. cesti v Clevelandu. Zapuščala tudi sinčka in hčerko, sestro Mrs. Ponikvar na 118. cesti in več sorodnikov in prijateljev v Clevelandu. Iz Clevelanda so odšli na pogreb: Anton Drečnik, Mr. Ponikvar in Mrs. John Sušnik. Naj počiva v miru, preostalih sožalje.

Atenci so videli kralja samo iz velike daljave

Atene. — Grški kralj Jurij II. se je vrnil v soboto domov. Z ladje je najprej odšel ob častnem spremstvu armade in mornarice v katedralo, nato se je pa podal na grob nepoznanega vojaka, kjer je položil venec.

Toda ljudje niso gledali kralja ob blizu. Okrog njega je bilo samo vojaštvo in policija, dočim so ga smeli gledati civilisti pol milje daleč. Kjer se je pomikala kraljeva povorka, je policija pregnala vse ljudi 300 jardov na široko.

Nadškof Damaskinos, ki je v dozdaj vladal kot regent, je v soboto resigniral. V Grčiji bo ostalo poslej še kakih 35.000 ostalo poslej še kakih 35.000.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays**NAROČNINA:**Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po razpisalnih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.

Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months; Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months; Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1903, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 191 Mon., Sept. 30, 1946

Odpri srce, odpri roke. . .

O "zlatih imenih" je oni dan nekaj napisal tajnik LIGE KATOLIŠKIH SLOVENCEV. Ako se ne motim, je govoril o stotini takih imen. Zelo prav je napisal. Tistih sto imen res zasluži, da bi jih natisnili z zlatotinto — samo nekoliko predrago bi najbrž bilo. . .

Vaš Zaplot pa najde od časa do časa še druga imena, ki se mu zdijo kakor pozlačena. To so imena dopisnikov ali članov v AMERIŠKI DOMOVINI, ki nam včasih kaj prav spodbudnega napišejo. Pa si Zaplot zraven želi, da bi bilo takih imen več — kakih sto bi rad imel tudi v tej reči.

Eno tako ime je JOHN PELHAN, ki večkrat vzame svoje pero v svojo desno roko in napiše tako lepo, da je res veselje. Potem pride MATH TEKAVEC in skuša posekati Johna Pelhana. In oglaš se RESNICOLOJUB, ki res pove tako po resnici, da ne moreš drugega reči kot AMEN! Včasih pride tudi JOSEPHINE LOGAR, ki ima samo to napako, da pride preveč poredko. Prav tako je treba reči o možu iz Bele Krajine, ki sliši na ime ANTON SLANC. Ta živi nekje sredi Amerike in je zelo razgleden možakar. (Kaj pa ANDREW TOMEČ? Takole kaj kratkega pa le še napišite.)

To so zlata imena in kar ti ljudje napišejo, je zlata vredno. Naj se le večkrat oglase in še drugi naj se pridružijo. Saj nam je zdaj ostala SKORAJ edino še AMERIŠKA DOMOVINA. Zapisal sem SKORAJ — saj veste, zakaj sem tako zapisal. . . Zato pa zdaj velja: le vkup, le vkup, uboga gmajna! (No, saj ne mislim, da je ravno tako "uboga" ta gmajna, ampak ko pač pesem tako pravi, naj ostane tako zapisano.) Saj se še odločno katoliškega med nami, naj se vse strne okoli AMERIŠKE DOMOVINE!

Ravno sem ujel na radio tole poročilo: "Zagrebski nadškof Stepinac je malo pred svojo aretacijo izdal pastirski list in v njem obtožil Tita in njegovo vladno, da hočeta katoličane v Jugoslaviji odtrgati od Rima." Ali ni predzen ta nadškof? Naravnost v brk pove tako grobost Titu, ki pred svetom poudarja, da je vera v Titovini svobodna in vladni se na misel ne pride, da bi ovirala svobodo vere. . . ali kakor je zapisano v konstituciji: svoboda vesti.

Kako si upa nadškof zapisati drugače kot trdi Tito in vsa njegova banda za njim? Sicer ni nadškof nič novega povedal, to je vse že znano in celo čikaški kardinal je to povedal in sicer že pred meseci. Tudi če bi se ne dalo pokazati na besede in dejanja Titova, v katerih se izraža dovolj jasno ta načrt — vseeno bi vedeli, da je tako. Pogledajte, kaj se godi v baltskih državah in na Poljskem in v Ukrajini — kjer so katoličani po tej vojni prišli naravnost pod Sovjetijo. Tam gori gre hitreje, v Jugoslaviji nekoliko bolj počasi, ampak cilj je povsod eden in isti.

Dr. Alojzij Stepinac si je drznil to zapisati v pastirski list! To se pravi, da je naravnost izzival. Ali ni vedel, da Tito kaj takega ne bo trpel, ampak "izvajal posledice"? Ali nadškof Stepinac res ne more zapopasti, da v Titovini živa duša ne sme drugače kihnuti kot ukaže Tito?

Nespameten možakar je ta Stepinac in sam si je kriv svoje kehe in gavg, ki bodo najbrž sledile, ko bo Titovo "ljusko sodišče" izreklo svojo besedo. Sam si je skuhal to župo,

sam jo bo moral tudi pojesti. Le zakaj ni mogel molčati in zavarovati svojo glavo?

Ali ni sam Janez Jerich zapisal v svoji labodji pesmi A. S., da je bolje obdržati glavo na vratu in živeti, kot pa dati glavo in iti v grob? Kdor bo živel, je bilo zapisano, ta bo lahko pozneje kdaj uveljavil svoje principe, kdor pa ne bo živel, jih ne bo mogel.

Pa je bil še čas — morda je bil še čas — takrat, ko je bilo tisto tiskano, Stepinac bi bil lahko bral in si vzel k sreči. Pa čeprav bi ne bil mogel več brati, saj je nadškof in izobražen mož, le zakaj ni sam prišel na to veliko misel in se po njej ravnal?

Zdaj si je pa skuhal lepo župo in kdo ga bo potegnil iz nje? Šel bo v grob in z njim bodo šli njegovi principi njegova načela, njegovo prepričanje, njegovo vse. . . Rajši bi se bil malo potuhnil in počakal boljših časov — takrat bi se dal objaviti še vse bolj oster pastirski list kot sedaj. . .

Tudi za škofa Rožmana so že večkrat rekli "dobrohotni" ljudje, da je škoda, ko se je tako "zaletel". Le kaj ga je gnalo, da ni mogel mirovati in je šel napisati tisti znani pastirski list *proti komunizmu* in to že leta 1943! Torej pred dobrimi tremi leti! Takrat se še ni dalo reči, da bo komunizem res zavladal nad Slovenijo! Toliko drugih poštenih ljudi je bilo, ki niso tako črno gledali ko je gledal Rožman! Zakaj si ni mogel tudi Rožman nataktni bolj svetlih očal in gledati skozi njih lepo belo svetlobo "prihajajočega slovanstva". . . ?

Pa če že tega ni mogel, zakaj ni vsaj molčal in svoje misli zaprl v globino svojega srca? Saj so tudi mnogi drugi tako naredili in danes niso — OBSOJENI. . . Zakaj ni Rožman vsaj počakal, da bi se bil pomenil s svojimi soškofi in skupaj z njimi napisal, kar je mislil, da se mora napisati? Torej je jasno, da se je "zaletel" in si tako skuhal župo, ki je ne bo pojedel skozi vseh — OSEMNAJST LET. . .

Tako in podobno pravijo "dobrohotni" ljudje, ki sicer ne verjamemo ne na glas in ne na tihem, da je Rožman "izdajalec" in "vojni zločinec". Verjamejo samo to, da se je "zaletel", in ni znal molčati, ko je bil čas za molčanje. Z drugo besedo: Ni se znal potuhnuti, ko je bil čas za potuhnenje. Zdaj pa ima pa naj ima! Mi "dobrohotni" ljudje, ki vemo, da je življenje boljše kot grob in glava na vratu boljša kot odrčana od vratu — mi "dobrohotni" ljudje torej ne moremo imeti ne usmiljenja ne mehke besede za takega "zaletelga" človeka. . .

Tako pravijo o škofu Rožmanu in tako brez dvoma pravijo tudi o nadškofu Stepincu — čeprav v resnici nisem še nobene slišal. Toda kar vem, da je tako, zakaj "dobrohotni" ljudje, ki poleg svoje "dobrohotnosti" znajo rabiti tudi ko svojih možganov, so vedno in povsod enaki.

"Žrtve morajo biti," so kričali komunisti po Sloveniji, ko so se "borili za osvoboditev" po slovenski zemlji.

"Žrtve morajo biti," so pisali v svojih listih in dopovedovali ljudem na "mitingah." Še danes jim tako nepovedujejo. Brez žrtve ni mogoče osvoboditev izpod tujega jarma, so razlagali. In se je lepo slišalo in narod jim je verjel. Narod jim je šel — kolikor toliko — na limanice. (To besedo smo že nekoliko pozabili in najbrž nas

ni veliko, ki se spominjamo, kako je Lojze Adamič pred nekaj leti pisal o — limanicah. . .)

"ŽRTVE MORAJO BITI!" so dopovedovali komunisti med seboj drug drugemu, zakaj brez žrtve ni mogoče uvesti na Slovenskem — *komunistične diktature*. . . Tega niso povedali NARODU, to so obdržali — sami zase. . .

In ŽRTVE so padale! Niso se komunisti sami dajali za žrtve — žrtve je moral dati NAROD! Tisoči in desetisoči so bili ŽRTVOVANNI izmed NARODDA, komunisti so znali svoje glave čuvati in jih skrbno zavarovati.

"Žrtve so potrebne." Tako je rekel tudi NARTE VELIKONJA in je zraven še dostavil. ZGLED JE TREBA POSTAVITI! In ko je to rekel, ni gledal okoli sebe, koga si bo izbral za žrtve in kdo bo postal ZGLED. Pogledal je sam nase in je rekel: TI SI TISTI! In je šel pred sodišče in je napravil iz samega sebe ŽRTEV. In je napravil iz samega sebe — ZGLED!

"Dobrohotni" ljudje tega ne morejo razumeti, čeprav razumejo skoraj tako dobro kot komunisti sami, da — ŽRTVE MORAJO BITI. . .

Če je pa mogel razumeti kaj takega katoliški laik kot je bil Narte Velikonja — zakaj bi se komu čudno zdelo, ako tudi kak katoliški škof ali nadškof "ne zna molčati," ampak se "zaleti" in si misli: ŽRTVE MORAJO BITI.

Posebno naj bi se "dobrohotni" ne čudili, ko vidijo, da si je ta ali oni škof ali nadškof izbral za žrtve in za zgled SAMEGA SEBE, ne pa NAROD, kakor so delali komunisti in še danes delajo.

O, ne bi bilo preveč težko za škofo in nadškofo, da bi "obdržali svoje glave" in pustili, da bi žrtve (ki "morajo biti") padale SAMO okoli njih, zakaj padale bi vseeno: telesne in DUHOVNE žrtve! Telesnih žrtve kak škof ali nadškof itak ne bosta preprečila, DUHOVNIH bo manj, ako sama postane žrtve in tudi postavita ZGLED.

Toliko v premišljevanje "dobrohotnim," če jim je dano razumeti. Zaplot.

Naše bančno podjetje

Sedela sva pri pisalni mizi z našim poslovojem Mr. Joseph Lackamp in se razgovarjala o katerih družstvu (delničarjih), katerih število gre nad 1100, dalje tudi o splošnem napredku bančnega poslovanja, katero se dviga v vlogah in posejilnih izvanredno dobro. Poslovođa me vpraša, če vem za število, koliko novih zemljiških knjižb je že naredil od prvega januarja do 20. septembra, to leto? Ugani je rekel: Moj odgovor je bil med 75 in 100, odgovoril mi je da 108. Takih posojil je nad dva milijona. Ko bo dosežen še tretji milijon, moramo in bomo ustanovili še eno podružnico, tako do-

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

(Nadaljevanje z 1. strani)
"Vek in vol" in ne "vol in človek." Tako gleda komunist na kmeta. In ti ljudje danes vladajo kmetu in mu ne puste do besede. Zraven pa govore o "ljudski" oblasti.

KORUPCIJA. — V nadaljevanju je povedal Jovanovič, da se zbira okrog komunistične stranke, ki ima moč, vse blato. Stari nasprotniki ljudstva se našli danes pot v komunistične vrste. Kar je zdravega, se odmikla komunizmu. Za kolesa komunističnega voza se prijema blato," je vzkliknil neustraseno.

TUDI ZA DELAVCE NE SKRBE. — Toda komunisti tudi za delavce ne skrbijo, ampak

voljuje postava.

Ni namen pisati da uspevajo naši denarni zavodi. Osebito se dviga naša collinwoodska podružnica tako rapidno, da prekaša z dvojno hitrostjo našo st. clairsko banko. . .

Namen pa je opozoriti naše bančne odjemalce na to, da je banka, s svojimi uradnimi urami z izvanredno uslugu na razpolago odjemalcem na dneve, v katerih se lahko poslužijo bančnega posla, ko jim ni treba zamuditi dela. Naši obne banki sta odprti vsako soboto popoldan do 2:30, kakor ob drugih dnevih razven srede, ko je odprto samo do 12. ure popoldan. Pri tem je pa tudi odprta vsaki petek večer od 6-8 ure, ko zopet lahko opravite svoje bančne posle v prostih urah. To je izvanredna usluga za mnoge, ki bi drugače ne mogli opraviti. . .

Velja pa še vedno tisto geslo, namreč: Bolj, ko se boste oprijemali domačega podjetja za svoje poslovanje, več boste dobrega storili za svoj narod. Banka stoji na narodu in je v moči narodu pomagati in mu pomagati. Milijoni se preštevajo potom banke, s katerimi naši in drugi trgovci in posredniki opravljajo svoje poslovanje in si z denarjem pomagajo do še večjega denarja ali prosperitete. Trgovcem, kakor tudi posameznikom v privatnem življenju naj bo čast se posluževati domačega denarnega zavoda, za lastno korist svojega naroda. Pazite na prihodnje oglase glede naše poslu-

Anton Grdina, preds.

Hubbardske novice

Madison, O. — Čas obiranja grozdja, ki po nekaterih krajih jako lepo kaže, bo kmalu tukaj. Sodi bodo ponekod le po peli tisto svojo lepo melodijo, ki je še tako prijazna, da že skoraj leže po grlu, ko jo človek sliši. Še bolj prijetno pa se bo po zimi oddihavati pri tistih sodkih in se nacejati. Se reče, kdor se bo misel s čim. In kjer bo dovolj te dobrote v kleti, tam bo tudi kaj hitro zima minila.

Mnogi iz teh krajev dajemo grozdje v zadrugo "Keystone Canning factory" v North Eastern, Pa., ki je 80 milj oddaljena od tukaj in smo kot delničarji iste, ki se šteje, da si dobiček delijo na vsakih toliko let in dajejo članom dividende od čistega dobička. Grozdje tja pa lahko prodajo samo člani družbe.

Cena grozdju do danes še ni določena; pravijo pa, da bo jako visoka. Vse dobro in prav če bo cena visoka, saj si ubogi kmet tudi zasluži, ko se pa vse leto poti, ko ga obdeluje in vzame precej časa predno dobi kak cent v roke. Ampak revož pa bo tisti, ki bi si se rad z njim nacejal, če bo tako drag in bo tudi njemu pot s čela tekla, ko bo moral dnarce štet zanj. Saj pa ta naša milijondolarska zadruga grozdja ne stiska za opojne pijače; stiska ga samo za tako zvani "grape" (Dajle na 3. strani)

le dolgo med ljudmi.

IMRE FILAKOVIČ. — Podobna usoda kot Dragoljuba Jovanoviča je zadela tudi Hrvata Imre Filakoviča. Ta je tudi glasoval kot Jovanovič proti kolhozom ali kmečkim delovnim zadrugam, kot jih imenujejo. V Jugoslovanski skupščini ne sme poslanec glasovati kot misli, da je pravilno. Storit mora vse na ukaz komunistične stranke. 2. avgusta je izvršni odbor takomenovane hrvške republikanske stranke slovesno izključil Filakoviča iz stranke. Iz tega se tudi vidi, da so vse navidezne stranke, ki so šle s Titom, samo maska za komunizem. Zgodba Jovanovičeva in zgodba Filakovičeva sta jasna priča o svobodi v Jugoslaviji.

Feldmaršal Radecki je bil povabljen na večerjo v odlično družbo. Se reče, saj to se zastopi, da je morala biti odlična družba, če je bila povabljen tako visoka zverina kot je bil Radecki. Nas eden ne bi smel niti pod oknom oprezovati in sline požirati. Pa nič zato, radi tega vseeno nismo lačni, saj če ni mesa, obramemo pa čičke. (Mimogrede rečeno, jaz bi rad zvedel za naslov tistega barbertonskega rojaka, ki je rekel, da zdaj, ko ni mesa, bodo pa tudi klobase dobre, morda mu katera preveč hodi.)

Torej Radecki je šel na večerjo, kjer so ga posadili med dve zelo očitni ženski. (Saj veste, očitna ženska je tista, ki je na vse mile viže napackana po obrazu, ki ima v ušesih uhane, da ti kar vid jemljejo, na prstih demante, okrog vratu pa jlaždro iz samih biservov — pa ki drugače ne bi znala niti pošteno zamesiti kruha ali pripraviti svinjskega kotla.)

Pa so mlatili tam za mizo, da je bilo kar fletno in vse drugačne rihte kot so pa kočevski sendviči, če kaj vem. Radecki, ki je bil znan, da je bil sicer zgovoren in dovopen človek, je bil ta večer nenavadno molčeč. Nekako tako, kot sem jaz pri kakem banketu, če se mi zdi, da bom moral katero reči, pa ne vem, kaj bi znil.

Ena izmed tistih dveh babnic, med katerima je Radecki sedel in s katero sta bila že od prej nekoliko poznana, se ni mogla premagati, ko je videla, da tako molči, pa se obrne k maršalu in ga vpraša:

"Pa kaj je nocoj z vami, gospod maršal? Saj niste spregovorili besede že ves večer. Ali se morda ne počutite dobro, ali imate kake skrbi, ali kaj je?"

Radecki globoko vzdihne in ji zaupno pove: "Veste gospa, ko sem prišel nocoj sem na to večerjo, sem bil kar razigrane volje. Zdaj se mi pa zdi, da se mi bliža konec. Bojim se, da se me loteva paraliza. Kar otnem sem, zlasti moja desna stran je vsa trda, da je niti ne čutim več."

"Ampak gospod maršal, saj se morda motite," zjavka visoka gospa.

"O, ne, ne motim se. Bojim se, da je vse le prebridka resnica in da me je zadel mrtvoud po desni strani."

"Kako pa veste to? Ali to čutite?"

"Kako bi ne vedel. Med večerjo me je nekaj zbudilo v desno bedro. Kar mravljinco so mi šli po nogi. Vščipnil sem se v bedro, pa ga nisem nič čutil. Ponovno sem se vščipnil in kar naprej sem se ščipal v nogo, pa absolutno nič nisem čutil. Moja desna noga je popolnoma mrtva."

"O, če je to vse, ste lahko pa kar brez skrbi!" se tedaj oglasi njegova sosedna na drugi strani. "Saj tisto, kar ste ves čas ščipali ni bila vaša, ampak moja noga. Vem, da je zdaj vsa črna, tako ste si pomagali do nje."

Amerika si mane oči

Pred petimi leti je ameriški kongres sprejel postavbo, ki zapoveduje registracijo pri zveznem generalnem pravdniku vsake organizacije, ki skuša vreči vladu s silo, ali pa vsake skupine, ki sodeluje s tako organizacijo. Dozdaj ni bilo v Ameriki še nobenih sodnih postopanj na podlagi te postavbe.

Takrat, ko je kongres stopil na prste rdečim elementom s to postavbo, so se sopotniki močno prestrašili, ker so vedeli, da je bila postavba narejena ravno proti njim. Zato je pa ameriška komunistična stranka hitela zatrjevati, da bo presekala vse vezi z Moskvo. To je izjavil njen vodja, Earl Browder na konvenciji 16. nov. 1940.

Browder je rekel, da mora stranka odpoklicati in prenehati vsake zveze s komunistično internacionalo, da je tako ne zadene senca Voorhisove postavbe, kakor so jo imenovali, ker je predlog prvotno vložil poslanec Jerry Voorhis iz Kalifornije ter ga zrinil skozi kongres, da je postal postavba.

Konvencija komunistične stranke je takrat sprejela resolucijo, da se bo borila za to, da se ta postavba za registracijo protidržavnih elementov odpravi.

Justični oddelek ni dozda nikogar zasledoval, niti komunistične stranke, niti kakih drugih skupin, ki so v tej deželi vodile propagando za Rusijo ali kako drugo totalitarno državo, na primer Jugoslavijo, čeprav se nihče ni registriral, kakor zahteva postavba.

Postava govori, da zapade uradnik organizacije, ki se ne registrira, pa bi se moral kot agent za kako tujo državo, v globo \$10,000 in 5 let zapore.

Postava je bila namenjena za nagobčnik Nemško-ameriškemu bundu in komunistični stranki. Toda bund se je razšel, Zed, države in Rusija so postale pa vojne zaveznice. Torej vlada ni hotela ali ni mogla zasledovati nikogar: nemškega bunda ni bilo, komunisti so bili pa naši zavezniki.

Ampak zdaj je pa vojna minila in nekdanji zavezniki so si danes v laseh na čeli črti. To je vzrok, da se je oglašil kongresnik Voorhis in izjavil: "Naj bodo že vzroki, da se ta postavba ni izvajala, taki ali taki, zdaj ne držijo več." To pomeni, da bo ameriška vlada začela stopati na prste rdečim in rožnatim elementom ter strogo izvajati to postavbo za registracijo. Predsednik Truman je oni dan izjavil, da bo imenoval poseben odbor, ki bo poiskal in počistil vladne urade rdečih elementov. Oni dan je hotelo 8 jugoslovanskih komunistov Ameriko na komunistični Ameriški slovanski kongres, pa niso dobili ameriške vize. To pomeni, da si je pričela Amerika meti oči in pisati protiameriškim elementom svarilno znamenje na steno.

Prav je tako! Komur ni všeč tukaj, mu je odprt ves svet in potni list v rdeče paradiže lahko dobi kadar hoče.

Zakaj se totalitarne vlade boje svobode tiska

Zapadniki zavezniki se trudijo, da bi Rusija in njene satelitske države dobile svobodo tisk, kakor je, na primer, svoboden v Ameriki ali Angliji. Vsak tak poskus je pa že naprej zapisan porazu. Kremelj je prepričan, da bi svoboden tisk pričel politično in psihološko reakcijo, ki bi končno vrgla Stalina, Tita in druge totalitarce in diktatorje.

Zakaj je svoboda tiska nemogoča v Rusiji, Jugoslaviji in drugih totalitarnih deželah, dokler vladajo tam komunistični režimi? Zato, ker bi svoboden tisk izpostavil napake režima ter kmalu strmoglavil diktaturo. To dobro ve Stalin, dobro ve Tito in drugi. Pa ti tudi dobro vedo, da zapadne demokracije govore za svobodo tiska v Rusiji, Jugoslaviji itd., hočejo s tem tudi napraviti konec sedanjih režimov.

To je vzrok, da dokler so v Rusiji, Jugoslaviji itd., sedanjí režimi na krmilu, tam ne bo svobode tiska.

Samo za rekord

V marcu 1941 je Miloš Trifunovič, takrat star 70 let, z drugimi jugoslovanskimi domoljubi strmoglavil vladu regenta Pavla in kolaborista Dragiše Cvetkoviča, odklonil vsako kupčijo s Hitlerjem ter se postavil nacijem po robu.

(To je bilo takrat, ko sta bila Stalin in Tito še zvesta pajdaša Hitlerja.)

Leta 1945 je bil Trifunovič zopet nazaj v Jugoslaviji ter je pozval svojo radikalno stranko, naj bojkotira naročne novembarske volitve, ki so izročile Jugoslavijo Titu v roke.

Oni dan je Titova vlada Trifunoviča zaprla in ga drži nekje tajno zaprtega, da ga "izprašuje" Titova tajna policija OZNA.

Svet zdaj čaka, če bo Tito tudi Trifunoviča obtožil kolaboracije s sovražnikom in kot izdajalca domovine, njega, ki se je prvi postavil Hitlerju po robu. . . Če je kdo, potem je Trifunovič, ki je mislil, da bo v "svobodni" Jugoslaviji svoboden. Najbrže ni poznal še dovolj komunistov.

In potem se še dobe nekateri, ki pravijo: zakaj ne gredo begunci domov? Da, po ječah in koncentracijah po Jugoslaviji je še dosti prostora. Zakaj ne bi šli domov in tam naglo končali?

V službi kalifa

ZGODOVINSKI ROMAN

Aiša mu poda vrč, ki je stal na mizici. Nato pa vzame lutnjo in z malimi, nežnimi prsti, na katerih so se lesketali dragulji jame z mamljivim nasmeškom peti:

Solnce sinko svetli, libanonska cedra,
naj od pesmi moje bo ti duša vedra.

Sladka je ljubezen, vse od me da slaja.
morje slasti divne nam v ljubezni vstaja.

Ko sem pasla ovce po zeleni travi,
kinčala z makom lase si na glavi,
bele si nožice v bistri vodi prala,
o ljubezni sreče nisem nič še znala.

A odkar mi tukaj v carski hiši svoji
si prižal ljubezni žarek v duši moji,
ko v ljubezni srčni mi poljubljaš čelo;
Nekaj sladkega navdaja moje telo.
Solnce naj poprej iz neba pade name,
predno zginil dan bi brez ljubezni za-me,
naj v roki tvoj handžar se zasveti,
srce mi prebodi, pusti me umreti.

Tiho in milo je donela pesem od začetka iz Aišinih ust, a nato je postajala bolj in bolj strastnejša in tužna. Njene oči so se širile, iskriale in v pesem je bila dihanja vsa strast ljubezni. Ko je skončala, je vrgla lutnjo proč in sedla h kalifu.

— Aiša — reče kalif in jo poboža po obrazu, ki je žarel od ognja — krasno poješ, kakor slavček v grmovju ob obali Quadalkvira. In nikdar ne bom pozabil tvojih pesmi, ki mi jasno dneve v mojem suženstvu.

— Suženstvu? — ga pogleda Aiša. — Ti imenuješ to

sijajno življenje suženstvo, za katerega te zavidajo ljudje. Neizmerno blago, ki polni tvoje blagajne, krasne sobe, v katerih prebivaš, divne gostije, katere prirejaš, ali je to vse nič? Ali smo tebi žene tvoje v nadlego? In tvoja Aiša?

Kalif zgane z ramami in mahne nezadovoljen z roko.

Aiša je opazila, da je vtis njene pesmi trajal zelo malo časa in da je postal kalif vnoči zamišljen.

— Ali nas ve čne obseva solnce tvoje milosti — vpraša prestrašeno.

In njene družice, ki so doselej mirno poslušale in gledale, kaj se godi okrog njih, so ga obkolele in ga božale.

— Motite se, drage moje, zakaj jaz sem vam vsem iskreno vdan. Ali nekaka tesnoba, neki nemir v mojem srcu mi ne da, da bi bil zadovoljen, da bi bil srečen, kakor nekdanj. Ko se vprašam, zakaj, si ne vem odgovoriti. Ali sem se morda prenasitil vsega, ali je to nekaka slutnja, da nam preti velika nevarnost, ne vem, ali to vem, da je moje srce nemirno, da stoji moja duša pred nekaj tajinstvenim.

— Naj te Alah čuva vsega hudega — so vzkliknile vse nankrat.

In na njih obrazih se je zrcalil nemir. Vedele so, kakšna žalostna usoda jih čaka, ako jih izženo iz kalifovega harema.

— Malo prej — reče Aiša z nežnim glasom, — si rekel, da ti moja pesem sladi dneve. Ali te ni pomirila?

Kalif je bil, kot bi preslišal to vprašanje. Njegov pogled je bil nepremično uprt v vrata. Njegove vzbujene oči so gledale nepremično v nekaj, kakor da vidijo pošast.

Aiša se dotakne z rožnatim prstom svoje roke njegovega čela in kalif se vzdrami.

A hkrati, kakor bi se nečesa domislil, reče:

— Pustite me, moje mile, pustite me samega. Prišel je čas moje molitve. Pomolim k Alahu. On je edini, ki mi lahko pomaga. Jaz sem služabnik Alahov in on je moje upanje. Pustite me, moje drage, pustite!

Nerade, z nekakim strahom so se kalifove sužnje odstranile.

Edina Aiša je ostala za trenutek sama pri njem.

— Gospodar — je rekla, gledaje ga sočutno. — Morda si bolan?

— Bolan, ha, bolan — reče kalif nevoljno. — Da, kot takega so me proglasili. Odredili so zame molitve in mi poslali zdravnika. Nisem tako bedast, da bi ne razumel, kaj pomeni vse to. Ali jaz sem zdrav, zdraveji, kakor sem kdaj bil. Ah, Aiša, žena moja! Čuj me — reče Hešam ter jo stisne k sebi in glas mu je drhtel. — Meni se vse zdi, da se bomo morali ločiti, ločiti na veke.

— Gospodar — vzklikne Aiša, oklepaje okrog njegovega vratu svoje gole in kakor alabaster bele roke. — Gospodar, ne govori tako. Kaj naj počne sirota Aiša brez tebe.

— Ali me v resnici tako ljubiš? — jo pogleda nekako neverjetno blede kalif. Kdo ve, morda me ti samo varaš, morda so vse te besede in vsa ta ljubav samo fraze, samo komedija in nič drugega.

— Kako si moreš kaj takega misliti, dobri gospodar moj — odvrne Aiša skozi solze.

— Bog je pokrovitelj onih, ki verujejo. On jih povede iz teme k svetlobi — je citiral Hešam besede iz korana. Nato pa pogladi svojo brado s suhljasto roko in reče z žalostnim glasom:

— Pisano je: Ljubezn zdužena z zadovoljstvom, imeti žene, otroke, blagajne polne zlata in srebra, konje v hlevih, polja, vse to se zdi nam ljudem lepo. A vendar je to samo uživanje tega sveta, pri Bogu je pa vse lepše bivališče.

Aiša je pokimala. Zapazila je, da popada Hešama zopet neke vrste verska blaznost, v katero je vedno padel po velikem uživanju in zabavi. Vedela je, da se sedaj prične čas žalovanja v haremu in da odide kalif v svoje sobe, kjer se bo postil in molil.

In resnično, kalifova usta so že molila običajno molitev, začel je korana.

— Slava Bogu, gospodarju sveta, blagemu in milostivemu vladarju in sodniku na sodnji dan. Tebe obožavamo, tebe prosimo pomoči. Pripelji nas na pravo stezo, na stezo onih, katere si oblagodil z dobroto in ne na stezo, ki so zaslužili tvojo jezo in kateri so v zmoti. Aiša je vedela njegovo navado in mu je prinesla rožnivenec z devetindevetdesetimi zrnji, to je toliko zrn, kolikor imajo Arabci imen za Boga. Stota manjša kroglica je dokončevala število.

Hešam je prijel rožnivenec in mahnil z roko, naj odide. Aiši se je poznalo na obrazu, da je nezadovoljna s to kalifovo spremembo.

Pogledala ga je z žalostnim pogledom in rekla:

— Ali me več ne potrebuješ, gospodar?

— Idi, Aiša, ne potrebujem

te. Del noči hočem posvetiti molitvi.

— Gospodar, ali te sme Aiša nekaj prositi?

— Samo reci, dušica, — odvrne kalif naglo.

— Ne muči se preveč z molitvijo. Tvoje življenje je za nas vse tako dragoceno, a ti bi lahko zbolel, ako mučiš svoje telo preveč s postom in molitvijo.

— Ne boj se — odvrne Hešam. — Nikdo ne more uiti temu, kar mu je sojeno. Ako mi je sojena smrt, umrem in nič mi ne more pomagati. Molitev je pa potrebna, da se rešim grehov.

— Počivaj srečno, gospodar.

— A moj počitek!

— Ali ne moreš spati?

— Ali ti že nisem pravil?

— Si. A mislila sem, da je to že minulo.

— Dete moje, ti ne veš, kako mi je — vzklikne Hešam in se prime za glavo.

— Ubogi moj gospodar, tako silen in mogočen, a tako otožen.

— Silen in mogočen! Ah, kaj govoriš? Ali sem v resnici kalif. Ali zares vladam? Samo moj podpis na javnih listinah je edin, po čemer se spozna, da sem kalif.

— Zakaj ne vzameš vlade v svoje roke?

— Zakaj?

— Da, zakaj?

— Ker bi umrl isti dan.

— Kdo bi se drznil dvigniti roko na tvojo posvečeno glavo?

— Ti se vprašaš Kdo ve, ali sem sedaj varen, da ostanem pri življenju, ko nisem vladar.

Kdo ve, ali nisem tudi kot tak komu na poti?

— Gospodar!

— Da, moja Aiša, vse se mi zdi, da je moje življenje na kocki. Kdo ve, ali se že jutri

vidimo živi.

— Ubogi moj gospodar, ne govori tako.

— Zakaj ne, ako to čutim in slutim.

— Ali ni ničesar, kar bi te moglo rešiti iz pasti tvojih sovražnikov.

— Ne vem . . . ne vem! Edini, ki bi me mogel rešiti je moj stari prijatelj Wadha el Ameri.

— Ali uropali so mi ga . . .

— Znabiti bi jaz lahko poslal pismo Wadhi el Ameriju, naj pride k tebi.

Hešam se je zganil pri teh besedah.

— Nikakor, pri Alahu. Lahko bi zvedeli to moji sovražni-

ki in mislili bi, da jim snujem pogubo. To bi pospešilo moj padec.

— Ali, gospodar, morda se pa vendar preveč bojiš.

— Pusti me. Vem dobro. Nisem sicer preoprezen, ali jaz poznam te ljudi.

— Ali kaj storiš?

— Vse svoje zaupanje stavim v Alaha. Ako mi ne pomore nikdo.

— Imaš prav!

— Če mi ne pomore on, je vsa druga pomoč zamam. Zato idi v svoje sobe in me pusti samega. Ako te bom potreboval, te pokličem.

Aiša je odšla in Hešam se je

vglobil v molitev.

Ni minulo niti deset minut, kar ga vzdramijo iz molitve trije močni udarci na vrata.

Kalif plane pokoncu. Obraz mu je postal blede, kakor mrlica in ves preplašen je zrl na vrata.

— Alah, kaj pomeni to?

Se en udarec se je slišal na vratih.

Hešam je pograbil sabljo in šel k vratom in zaklical:

— Kdo je?

— Jaz sem, gospodar — se je odzval glas.

— Kdo je ta jaz? — vpraša kalif.

— Ali me ne poznaš po glasu. Tvoj suženj sem. Wadha el Ameri.

— Kalifu se je razvedrilo lice in takoj je odprl vrata.

— Kaj to nosi tako pozno k meni, dobri moj Waha?

— Strah.

Hešam stopi korak nazaj.

— In kaj je ustrašilo neustrašenega mojega prijatelja.

— Nevarnost, katera ti preti.

— Meni? — vpraša Hešam s plahnim glasom.

5. OKTOBER je važen datum

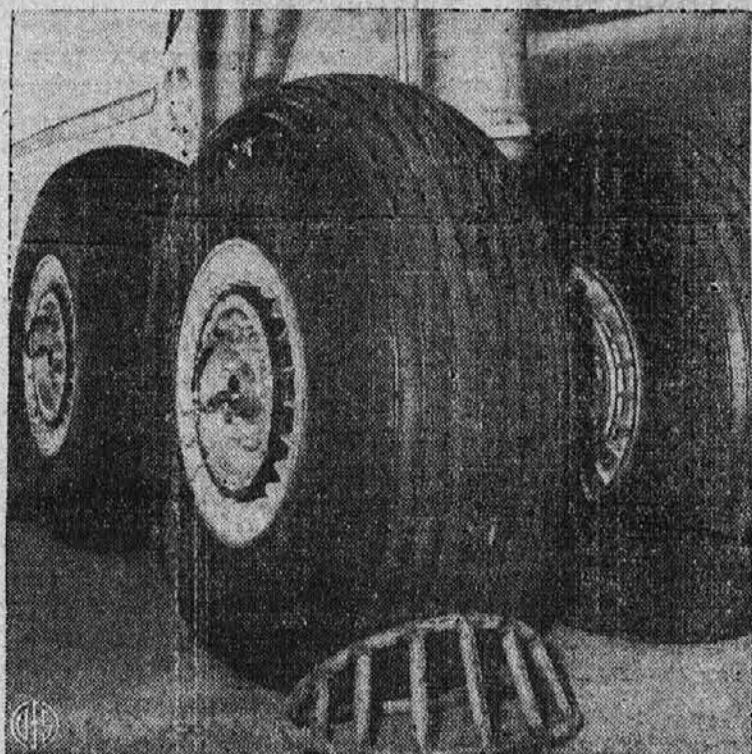
Vsi moški, ki se prestovoljno vpišejo v novo regularno armado na ali pred 5. oktobrom, 1946, imajo zagotovljene polne vzgojne koristi G. I. Bill of Rights za vso dobo njihovega službovanja—1, 1½, 2, ali pa 3 leta, kar si že zberejo.

Za moške, ki se bodo vpisali po 5. oktobru, bodo veljale koristi G. I. Bill of Rights samo tako dolgo dokler traja doba nujnosti. Ko bo uradno zaključena vojna, tedaj bodo te ugodnosti ukinjene.

Te koristi, ki vključujejo priliko polnega tečaja v kolegiju, strokovni ali poslovni šoli, so velike važnosti za vsakega moškega, ki namerava prestovoljno vstopiti v Regularno Armado. Glejte, da si oskrbite vse podatke pred 5. oktobrom pri najbližjem U. S. Army Recruiting Station.

1268 Ontario St.
Cleveland, Ohio

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najslabše šele pride

Ko pristane ogromno letalo, ki je znano pod imenom "Constitution" s težo 90 ton in hitrostjo 80 milj na uro, bi se čutil močan sunek. Da se pa to prepreči, ima deset koles z močno pnevmatikami, ki se priročno že v zraku pred pristankom vrteti in tako ob pristanku zračnega orjaka sunek skoro popolnoma omejijo. Slika nam kaže, kako so ta kolesa montirana pod vsakim krilom letala.

SAVE USED FAT
IF YOU WANT
SOAP, TEXTILES
AND THINGS!

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v vsaki slovenski hiši

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI PRVODRAGEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

Nick Terček

ki je po dolgi bolezni zavedno zapustil nas 30. septembra 1943

Dragi soprog in ljubljani oče več ne čuje Tvoj glas. Že tri leta bridke žalosti, kar si Ti zapustil nas.

Žalujoci ostali:

JOHANNA TERČEK, soproga;
FRANK, sin; ANNA, poročena KOVACIC, hči;
FRANK JR. vnuk; BEVERLY in JOANNE, vnukinja.

Cleveland, O. 30. sept. 1946.

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA NEPOZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

Alois Leustik

ki se je za vedno poslovil od nas 30. septembra 1945.

Eno leto je minilo odkar zapustil si nas Ti žalostni so dnevi bili ker pozabiti moč Te ni.

Dom naš poprej tako prijazen veselje, sreča bila v njem. Sedaj pa pusto je in prazno samo spomin na Tebe v njem živi.

Žalujoci ostali:

ANTONIA LEUSTIK, soproga;
ANGELA, hči;
LOUIS, sin.

Cleveland, O. 30. sept. 1946.

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN SKRBNEGA OČETA

Joseph Krnc

ki je mirno za vedno zaspal in zapustil svoje drage, dne 28. septembra 1945.

Eno leto je sedaj poteklo kar Bog poklical Te je k sebi pozabili Te nikdar ne bomo spomin v srcu je ostal

Počivaj mirno ljubi oče, kjer ni trpljenja ne skrbi. Počivaj dragi moj soprog in prosil ljubega Boga za nas.

Žalujoci ostali:

ANNA KRNC, soproga;
JOSEPH, sin;
ANNA in SOPHIE, hčeri;
BERNARD, zet.

Cleveland, O. 30. sept. 1946.